

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W
ŁAŃCUCIE**

STAN SANITARNY

**POWIATU
ŁAŃCUCKIEGO
w 2022 ROKU**

Łańcut, luty 2023 r.

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W ŁAŃCUCIE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łańcucie

ul. Mickiewicza 6

37-100 Łańcut

Tel: 17 225 00 70, fax. 17 225 00 72

<https://www.gov.pl/web/psse-lancut>

e-mail: psselancut@sanepid.gov.pl

Spis treści:

Wstęp

- 1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych.*
- 2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych.*
- 3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.*
- 4. Jakość wody przeznaczanej do spożycia.*
- 5. Stan sanitarny obiektów żywnościowo – żywieniowych.*
- 6. Warunki sanitarne w szkołach i w innych placówkach oświatowo – wychowawczych.*
- 7. Warunki sanitarno – higieniczne w środowisku pracy*
- 8. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.*
- 9. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.*
- 10. Podsumowanie*

Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny nadzoruje i kreuje działaniami mającymi na celu dobro i zdrowie publiczne obywateli. Celem jest minimalizowanie negatywnego wpływu bieżących wydarzeń na życie mieszkańców naszego regionu - informujemy, aktywizujemy i edukujemy.

Państwowa Inspekcja Sanitarna to instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podlega ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i kieruje nią Główny Inspektor Sanitarny jako centralny organ administracji rządowej. Na terenie powiatu zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Powiatowy Inspektor Sanitarny przy pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej, poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Powiatowa Stacja jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym, finansowanym z budżetu państwa, w stosunku do którego uprawnienia organu tworzącego posiada Wojewoda Podkarpacki. Obszarem jej działania jest powiat łańcucki.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wykonuje n/w zadania jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie i działa na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Oddział Nadzoru Sanitarnego sprawuje nadzór nad warunkami:

1. higieny środowiska;
2. higieny pracy w zakładach pracy;
3. higieny procesów nauczania i wychowania;
4. higieny wypoczynku i rekreacji;
5. higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku;

6. higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Ponadto, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny podejmuje działania w zakresie opiniowania i uzgadniania dokumentacji projektowej pod kątem wymagań higieniczno – sanitarnych, a w zakresie działalności oświatowo – zdrowotnej, promuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zapoznania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzuje zasady racjonalnego żywienia, metody zapobiegania chorobom zakaźnym oraz pobudzania aktywności społecznej na rzecz własnego zdrowia.

W działalności inspekcyjnej wdrożono system zarządzania zgodny z normą PE-EN ISO/IEC17020:2012 – Ocena zgodności – Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję.

Sposób wykonywania kontroli sanitarnych regulowany jest między innymi przez ujednolicone procedury kontrolne wprowadzane zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego. Jednolite w całej Polsce procedury kontrolne służą podniesieniu jakości wykonywanych kontroli, ujednoliceniu wymagań oraz eliminowaniu przypadków uznaniowości i różnej interpretacji przepisów prawnych przez pracowników prowadzących kontrole sanitarne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wymaganiami stawianymi przez Główny Inspektorat Sanitarny i kierownictwo instytucji, w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łąncucie zatrudniany jest wysoko kwalifikowany personel, stale podnoszący swoje kompetencje na studiach podyplomowych, specjalizacjach oraz na szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Łąncucie prowadzi szeroką działalność oświatowo-zdrowotną realizując wiele programów profilaktycznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie

Anna Skóra

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej występowania określonych chorób, w tym zakaźnych, stanowi cenne źródło informacji o stanie zdrowotnym społeczeństwa.

Dane o przypadkach zakażeń i chorób zakaźnych PPIS w Łąncucie uzyskuje przede wszystkim na podstawie zgłoszeń od lekarzy, dlatego tak ważna jest ścisła współpraca z placówkami medycznymi, oraz należyte wywiązywanie się z obowiązku zgłoszeń, które ma bezpośredni wpływ na rzetelność prezentowanych danych.

Otrzymując informacje o podejrzeniach lub przypadkach zakażeń, zachorowań lub zgonów z powodu choroby zakaźnej PPIS w Łąncucie każdorazowo niezwłocznie weryfikował uzyskane dane, przeprowadzał dochodzenia epidemiologiczne, a następnie w razie potrzeby, podejmował czynności mające na celu zapobieganie oraz zwalczanie szerzenia się zakażeń i zachorowań.

Dane uzyskane w ramach sprawowanego nadzoru epidemiologicznego w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń prowadzonego przez PPIS w Łąncucie pozwalają zaobserwować zmiany i tendencje w zachorowalności na określone choroby zakaźne mieszkańców powiatu łąncuckiego, a co za tym idzie dają podstawy do podejmowania określonych działań zapobiegawczych.

W roku 2022 na terenie powiatu łąncuckiego sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, należy uznać za względnie stabilną, choć z ciągle dużym wpływem trwającej od 2020 roku pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Był to kolejny, trzeci już trudny rok w działaniach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce. Nadzwyczajna sytuacja stanu zagrożenia zdrowotnego obywateli wymagała nadal kontynuacji zadań i pracy w stanie najwyższego zaangażowania pracowników inspekcji.

W powiecie łąncuckim, tak jak w całej Polsce kulminacja zachorowań na COVID-19 w trakcie kolejnej, piątej fali przypadła na przełom stycznia i lutego 2022 roku. W styczniu zarejestrowano 2117 przypadków, a w lutym 951. W I kwartale 2022r. łącznie odnotowano 3220 zachorowań, co stanowiło 86% z wszystkich 3743 zachorowań zarejestrowanych do końca 2022 roku. 286 pacjentów (7,6%) wymagało hospitalizacji, zgłoszono 62 zgony z powodu COVID-19 mieszkańców powiatu łąncuckiego.

Od 16 maja 2022 roku zniesiony został stan epidemii, zastąpiony stanem zagrożenia epidemicznego. Zachorowalność na COVID-19 była w dalszym ciągu monitorowana. Zniesienie stanu epidemii uzasadniono poprawą stanu epidemiologicznego w Polsce, zmniejszeniem gwałtownego rozprzestrzeniania się zakażeń i zmniejszeniem liczby osób hospitalizowanych.

W odniesieniu do corocznie występujących przypadków podejrzeń grypy sezonowej i zachorowań grypopodobnych, w powiecie łąncuckim w 2022r. zgłoszono w sumie 7313 takich przypadków, w porównaniu do 3030 przypadków zgłoszonych rok wcześniej, były to przypadki,

których nie potwierdzono badaniami laboratoryjnymi. Zakażenie wirusem grypy potwierdzono badaniami laboratoryjnymi u 3 chorych. Pod względem stanu zaszczepienia przeciw grypie Polska zajmuje jedno z ostatnich miejsc w Europie. W powiecie łańcuckim statystyka ta wypada również słabo. W 2022 roku w punktach szczepień w powiecie podano łącznie 1052 dawki szczepionki p/grypie, co stanowi zaledwie ok. 1,3% zaszczepionych mieszkańców powiatu łańcuckiego.

Częstotliwość występowania chorób zakaźnych mogących szerzyć się m.in. przez zakażoną żywność, stanowi istotny wskaźnik oceny poziomu higieny żywności na wszystkich etapach jej przygotowania. Jest również wyznacznikiem poziomu higieny osobistej oraz higieny otoczenia danej społeczności.

W roku 2022 w powiecie łańcuckim odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych, w stosunku do roku poprzedniego, wszystkich zakażeń jelitowych. Wyraźny wzrost wskaźników zaznaczył się w wirusowych zakażeniach jelitowych wywołanych przez rotawirusy, których zgłoszono w sumie 117 (w 2021 – 12 zachorowań) i innych określonych wirusowych zakażeniach jelitowych, których wystąpiło 19 (w 2021 – 4 przypadki). Wzrost dotyczył również przypadków biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, których w 2022r. zgłoszono 90, przy 78 przypadkach w roku 2021, oraz innych określonych bakteryjnych zakażeń jelitowych w liczbie 7 przypadków, przy 3 w 2021 roku. Na poziomie równym z rokiem poprzednim utrzymały się zachorowania na nieokreślone wirusowe zakażenia jelitowe w liczbie 14.

Spadek zachorowań w tej grupie chorób odnotowano w wirusowych zakażeniach jelitowych wywołanych przez norowirusy – 10 zachorowań, spadek o 60 przypadków. Jeśli chodzi o bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides (Clostridium) difficile*, będące najczęściej wynikiem zakażeń szpitalnych tu również wystąpił spadek z 86 w 2021 roku na 61 przypadków w roku 2022. Odnotowano również spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym liczby zatruc wywołanych przez pałeczki z rodzaju *Salmonella*, które były przyczyną 33 zachorowań (w 2021 – 53), które w większości były zachorowaniami pojedynczymi o charakterze rodzinnym. W związku z wykryciem zakażenia pałeczkami salmonella, w przypadku 2 osób, PPIS w Łąncucie nakazał odsunięcie ich od pracy, przy wykonywaniu której istniała możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby.

W grupie chorób rozprzestrzeniających się drogą powietrzno-kropelkową pod względem ilości, podobnie jak co roku dominowała ospa wietrzna, której do PPIS w Łąncucie w 2022r. zgłoszono 188 przypadków (wzrost w porównaniu z rokiem 2021 o 77 przypadków). Zachorowań na płonicę (szkarlatynę) zgłoszono 14 (w 2021 tylko 3 przypadki). Zarejestrowano również 1 przypadek świnki (w 2021 odnotowano 2 przypadki). Nie zarejestrowano przypadków podejrzenia różyczki (podobnie jak w 2021r), nie odnotowano również żadnego zachorowania na odrę i krztusiec.

W roku 2022 zaobserwowano wzrost zgłoszeń zachorowań na boreliozę, których zarejestrowano 89 przypadków, w tym w 4 przypadkach była to neuroborelioza. W roku 2021 zgłoszono 41 przypadków, rok wcześniej w 2020 – 47 przypadków.

U 42 osób w 2022 roku wdrożono szczepienia przeciwko wściekliźnie po narażeniu (rok wcześniej zaszczepiono z tego powodu 23 osoby), natomiast u 59 osób (w 2021r. u 79), które zostały pogryzione lub podrapane przez zwierzęta domowe odstąpiono od szczepień ze względu na możliwość przeprowadzenia obserwacji weterynaryjnej celem wykluczenia wścieklizny.

Różę, jako chorobę wywołaną przez paciorkowca *Streptococcus pyogenes* rozpoznano w 2022r. u 36 pacjentów, więcej o 15 przypadków niż w roku 2021.

Pozostałe rejestrowane zachorowania na choroby zakaźne w PSSE w Łańcucie w roku 2022 były wartościami niskimi, pojedynczymi, nie przekraczającymi 10 przypadków danej choroby. I tak zarejestrowano 5 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C (w 2021 - 1 przypadek), oraz 1 przypadek zachorowania na WZW typu B (w 2021r. – 2 przypadki). Odnotowano 9 przypadków posocznicy, z czego 8 przypadków dotyczyło inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (w 2020r. - 1 przypadek), 1 przypadek dotyczył salmonellozy. Paciorkowce (*Streptococcus pneumoniae*) były również przyczyną 3 zgłoszonych przypadków zapalenia płuc. Zgłoszono 6 przypadków chorób przenoszonych drogą płciową, w tym 5 zachorowań na kiłę (3 przypadki kiły wczesnej, 2 przypadki kiły nieokreślonej), oraz 1 zachorowanie na rzeżączkę. W 2022 roku zarejestrowano po 1 przypadku zapalenia opon mózgowych nieokreślonego, zapalenia mózgu, oraz wirusowego zapalenia opon mózgowych. Odnotować należy jeszcze 1 zachorowanie na malarię i 2 zachorowania na legionellozę.

Szczepienia ochronne, obok higieny i antybiotyków, uważane są za jedno z największych osiągnięć współczesnej medycyny. Stosowanie ich w znaczny sposób przyczyniło się do opanowania groźnych epidemii chorób zakaźnych. Stosowanie na szeroką skalę profilaktyki w postaci szczepień przyniosło eradykację ospy prawdziwej, wirusa polio oraz zmniejszenie śmiertelności i zachorowalności na wiele chorób zakaźnych, takich jak błonica, tężec, krztusiec, odra czy różyczka.

Niestety na przestrzeni ostatnich lat znacznie wzrosła liczba uchylających się od szczepień. Oczywiście ma to przełożenie również na dane odpowiednio dla województwa podkarpackiego, jak również powiatu łańcuckiego.

W sprawozdaniach kwartalnych w 2022r. placówki medyczne z powiatu łańcuckiego liczbę dzieci nie zaszczepionych z powodu uchylania się prawnych opiekunów od tego obowiązku oszacowały na 237.

Jak wynika ze sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych za rok 2022 przekazanego z punktów szczepień z terenu powiatu łańcuckiego, tylko w roczniku dzieci urodzonych w 2020r., na 814 dzieci braki niektórych szczepień występują u 129 dzieci (15,8%), natomiast w przypadku 14 dzieci (1,7%) brak jest jakichkolwiek szczepień. Innym przykładem jest stan zaszczepienia p/gruźlicy najmłodszego rocznika czyli 2022 – na 686 dzieci, brak tego szczepienia wykazano w 15 przypadkach.

Powodem uchylania się od obowiązku poddawania dzieci szczepieniom ochronnym są głównie działania ruchów antyszczepionkowych głoszących fałszywe tezy o rzekomej szkodliwości szczepień ochronnych i braku bezpieczeństwa szczepień.

II. OCENA SANITARNA NADZOROWANYCH PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W roku 2022 nadzorem sanitarnym objętych było blisko 200 placówek służby zdrowia. Obejmowały one:

- a. 6 podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, w tym Szpital Św. Michała Archanioła w Łąncucie, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze i opiekuńczo-lecznicze,
- b. 71 podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, w tym 40 przychodni POZ i świadczeń specjalistycznych, 8 zakładów badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów, 16 gabinetów rehabilitacji leczniczej, 7 innych podmiotów tzn. rehabilitacji domowej, pielęgniarstwa opieki domowej, zespołów wyjazdowych pogotowia ratunkowego,
- c. 88 praktyk zawodowych, z czego: 36 gabinetów indywidualnej praktyki lekarskiej, 31 gabinetów specjalistycznych praktyk lekarskich, oraz 21 gabinetów praktyk pielęgniarek i położnych,
- d. 30 punktów szczepień, funkcjonujących w ramach w/w placówek.

W nadzorowanych placówkach w 2022 roku łącznie przeprowadzono 144 kontrole, z czego w obiektach lecznictwa zamkniętego 12, w placówkach ambulatoryjnej opieki 132.

Przedmiotem kontroli była ocena pod względem spełniania szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą, odpowiednio do zakresu świadczonych przez nie usług medycznych, w tym ocena stanu technicznego rzutującego na stan sanitarny, oraz podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Obiekty poddane kontroli w przeważającej większości ocenione zostały pozytywnie.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w 8 obiektach, PPIS w Łąncucie wydał decyzje administracyjne nakazujące ich usunięcie w określonych terminach wyznaczonych na rok 2022 i 2023. W nadzorowanych placówkach stwierdzano postępowanie zgodne z opracowanymi procedurami dotyczącymi higieny przy wykonywaniu świadczeń medycznych. Dezynfekcja i sterylizacja narzędzi prowadzona jest na nie budzącym zastrzeżeń poziomie. Podmioty lecznicze wykorzystujące narzędzia wielokrotnego użycia prowadzą w większości sterylizację we własnym zakresie. Placówki realizujące świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, świadczą usługi medyczne przy użyciu wyłącznie sprzętu jednorazowego użytku.

Postępowanie z odpadami medycznymi jest uregulowane. Wszystkie podmioty posiadają umowy z wyspecjalizowanymi firmami na odbiór odpadów medycznych.

Wiele spośród nadzorowanych placówek na bieżąco przeprowadza prace remontowe i modernizacyjne, a zakres tych prac wynika z bieżących potrzeb, wewnętrznych programów dostosowawczych,

możliwości finansowych, oraz z postępowania administracyjnego wszczętego przez Inspekcję Sanitarną po wcześniejszych kontrolach.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi kierownicy zakładów wywiązują się z obowiązku podejmowania działań, stosownie do zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, mających na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

III. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

IV. STAN SANITARNY

OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która powinna odpowiadać wymaganiom określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia. Badania wody do spożycia zgodnie z w/w rozporządzeniem dokonuje w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody na danym wodociągu przedsiębiorstwo komunalne jako właściciel oraz PPIS w ramach zadań własnych jako nadzór.

W roku 2022 na terenie powiatu łańcuckiego, zarejestrowano i objęto monitoringiem 19 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę dla ludności poszczególnych miejscowości na terenie powiatu łańcuckiego. Grupę wodociągów stanowi 15 wodociągów sieciowych, 2 wodociągi lokalne - obsługujące własną działalność gospodarczą oraz 2 wodociągi zakładowe. Na koniec roku sprawozdawczego w ewidencji Stacji pozostało 14 wodociągów sieciowych, ponieważ WOD- IX Białobrzegi został włączony do WOD -XII Korniaków Północny.

Zgodnie z w/w Rozporządzeniem jakość wody w nadzorowanych wodociągach oceniona została w 2022r. jako dobra, odpowiadająca wymogom Rozporządzenia. Oceniając jakość wody w poszczególnych wodociągach należy podkreślić, iż wszystkie bazują na ujęciach studni głębinowych – wierconych, jednocześnie nadmieniamy, iż w 11 nadzorowanych wodociągach przeprowadzono w ostatnich latach modernizację stacji uzdatniania wody. Modernizacje te polegały na całkowitej automatyzacji bezobsługowego cyklu uzdatniania wody surowej. Prace tych studni monitorowane są przez systemy komputerowe.

Z wody produkowanej przez nadzorowane wodociągi korzysta 98,6% mieszkańców powiatu łańcuckiego.

Omawiając rozwiązania zaopatrzenia ludności powiatu łańcuckiego w wodę przeznaczoną do spożycia, należy uwzględnić nadzorowane przez PPIS w Łąncucie studnie publiczne znajdujące się na terenie miasta Łąncuta. Obiekty te jako niezależne źródła wody od wodociągu publicznego stanowią ważne punkty zaopatrzenia ludności w wodę przy znacznych awariach wodociągu sieciowego. W związku z powyższym PPIS w Łąncucie corocznie postuluje do Łąncuckiego Zakładu Komunalnego, jako właściciela niniejszych obiektów o techniczne utrzymanie i nadzór nad istniejącymi (w niewielkich już ilościach) studni publicznych.

W kontekście nadzoru nad jakością wody należy również ująć nadzór nad jakością wody w basenach publicznych.

W nadzorze z obiektów basenowych mamy Krytą pływalnię MOSiR Łącut oraz dwa baseny odkryte działające tylko w sezonie letnim.

Nadzór nad jakością wody w nieckach basenowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016) prowadzą administratorzy basenów. Systematyczny pobór prób wody z niecki basenowej basenu krytego prowadzi MOSiR Łącut, natomiast ocenę jakości wody dokonuje PPIS w Łąncucie na podstawie przedstawionych wyników oraz własnej analizy dokonywanej raz w roku. Woda w nieckach basenowych basenów odkrytych jest badana laboratoryjnie przez Państwową Inspekcję Sanitarną przed rozpoczęciem ich działalności w trakcie otwarcia sezonu letniego. Administratorem basenu w Wysokiej jest Urząd Gminy w Łąncucie, natomiast basen usytuowany w Łąncucie przy ul. Składowej administruje MOSiR Łącut. Obowiązkiem administratorów jest regularne badanie jakości wody w nieckach basenowych z częstotliwością i zakresem zgodnym z powołanym we wstępie rozporządzeniem.

Ponadto dział higieny komunalnej PSSE Łącut prowadzi nadzór i kontrolę sanitarną obiektów użyteczności publicznej do których zaliczamy :

- obiekty noclegowo – hotelarskie, których na terenie nadzorowanym przez PPIS w Łąncucie rejestrowanych jest 18,
- zakłady fryzjerskie (63),
- zakłady kosmetyczne (38),
- zakłady odnowy biologicznej (2),
- Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu (10)

ustępy publiczne, obiekty sportowe, tereny rekreacyjne, cmentarze, domy przedpogrzebowe oraz środki transportu do przewozu zwłok.

Wyżej wymienionych obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez tut. Inspektora Sanitarnego jest 200.

Oceniając obiekty użyteczności publicznej należy podkreślić, że są to obiekty w większości nowopowstałe o dobrym stanie sanitarnym i technicznym. I tak też zostały ocenione zakłady użyteczności publicznej skontrolowane w 2022r. jak również w zakresie wymogów higienicznych zapewniających właściwy poziom bezpieczeństwa zdrowotnego klientów poprzez stosowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi

V. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH

1. Stan sanitarny zakładów przetwórstwa żywności i obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz materiałów do kontaktu z żywnością

W 2022 roku w powiecie łańcuckim w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności znajdowało się łącznie 936 zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz materiały i wyroby do kontaktu z żywnością. Zakłady produkcji żywności to głównie:

- wytwórnie lodów i automaty do produkcji –9,
- piekarnie –15,
- ciastkarnie – 15
- zakłady zbożowo-młynarskie – 3
- wytwórnie wód gazowanych - 1,
- przetwórnie owocowo-warzywne -4,
- zakład spirytusowy- 1
- browar - 2
- wytwórnia wyrobów cukierniczych -1
- inne wytwórnie żywności - 4 (281 -produkcja pierwotna, RHD -12).

W 96% zakładów wdrożono zasady GMP/GHP, a w 82% zakładów opracowano i wdrożono system HACCP.

Pod nadzorem pionu Higieny Żywności i Żywnienia w 2022r. największą liczbę stanowią obiekty obrotu żywnością: sklepy spożywcze - 178, w tym supermarkety i dyskonty spożywcze - 35, magazyny hurtowe – 24, targowiska – 3, zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego – 79, typu zamkniętego (w tym stołówki w szkołach i przedszkolach) – 109.

W 2022r. przeprowadzono łącznie 782 kontroli stanu sanitarnego obiektów, zatwierdzono, wpisano do rejestru - 73 nowopowstałych zakładów.

Postępowanie karno-administracyjne: w 2022r. nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 1450zł wydano 362 decyzje administracyjne i nakazano podjęcie działań naprawczych.

Zauważalna jest sukcesywna poprawa stanu techniczno-sanitarnego obiektów poprzez modernizację oraz nowe inwestycje.

W roku sprawozdawczym pobrano w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności 209 próbek żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, przeprowadzona analiza laboratoryjna w 2 próbkach wykazała jakość zdrowotną niezgodną z wymaganiami określonymi w przepisach prawa żywnościowego.

2. Graniczna kontrola sanitarna

W 2022 roku przeprowadzono łącznie 136 kontroli w zakresie granicznej kontroli żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, w tym 51 w miejscach docelowego przeznaczenia towaru, 21 w zakładach eksportera i 64 w składach celnych. Oceniono 1103 partii żywności oraz 41 partii materiałów do kontaktu z żywnością. Wydano 133 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych towarów objętych kontrolą graniczną: napoje alkoholowe (piwo), wyroby cukiernicze, suszone owoce i nasiona oraz 40 świadectw w zakresie materiałów do kontaktu z żywnością (wieczka aluminiowe, przybory kuchenne).

3. System RASFF (Rapid Allert System Food and Feed)

W 2022 roku do PPIS w Łańcucie wpłynęło 49 powiadomień w ramach w/w systemu RASFF (dot. środków spożywczych z różnych grup – suplementy diety, słodczyce, nabiał, mięso, materiały do kontaktu z żywnością). W każdym przypadku przeprowadzono postępowanie kontrolne w sumie 93, celem wyeliminowania z obrotu handlowego produktów stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka.

PODSUMOWANIE

1. Zwiększono nadzór sanitarny wynikający z realizacji zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022 oraz w związku z systemami RASFF i RAPEX.
2. W obiektach żywnościowo-żywnościowych i przetwórstwa żywności następuje sukcesywna poprawa stanu technicznego w stosunku do lat ubiegłych. Niemniej jednak w przypadku naruszenia wymagań stanu sanitarno-higienicznego obiektów stosowano postępowania karno-administracyjne.
3. W 2022r. prowadzono wzmożony nadzór sanitarny w obiektach produkcji i obrotu żywności w okresie letnim w dni wolne od pracy.
4. W zakresie oceny sposobu żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych egzekwowano podczas kontroli wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego w tych placówkach.
5. Wzorem lat ubiegłych wnikliwym nadzorem objęto obiekty na terenie powiatu w których zaniedbania natury higieniczno-sanitarnej mogłyby spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

NOWO POWSTAŁE OBIEKTY – GODNE UWIECZNIENIA: 1. Dyskont spożywczy Biedronka w Rakszawie 207A , 37-111 Jeronimo Martins Polska S.A., 2. Dyskont spożywczy Biedronka w Markowej 164, 37-120 Jeronimo Martins Polska S.A., 3. Delikatesy Centrum w Czarnej 265, 37-125.

*VI. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH
I W INNYCH PLACÓWKACH
OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH*

W 2022 r. nadzorem objęto 95 placówek oświatowo-wychowawczych w tym:

- żłobki dziecięce – 11,
- kluby dziecięcy – 2,
- przedszkola – 28, w tym 3 specjalne,
- szkoły podstawowe i filialne - 17,
- zespoły szkół – 26, w tym: 19 przedszkoli, 20 szkół podstawowych, 5 technika, 4 licea, 2 szkoły branżowe I stopnia, 1 Medyczna Szkoła Policealna,
- licea ogólnokształcące – 1,
- ośrodki szkolno-wychowawcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego – 5,
- placówki pracy pozaszkolnej – 2,
- placówki rekreacyjne -2,
- dom dziecka - 1.

W 2022 r. dział Higieny Dzieci i Młodzieży w Łąncucie sprawował nadzór nad warunkami higieniczno – sanitarnymi w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2022 r. skontrolowano 95 placówek nauczania i wychowania funkcjonujące na terenie powiatu łąncuckiego – uczęszczało do nich w sumie 14 024 uczniów. Ogółem przeprowadzono 135 kontroli. W 2022 r. wśród nadzorowanych obiektów brak było budynków nieprzystosowanych oraz w złym stanie (technicznym i higienicznym).

Dział HDiM w 2022 r. prowadził również nadzór nad placówkami wypoczynku i rekreacji – skontrolowano 5 turnusów wypoczynku zimowego oraz 22 turnusy wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło w sumie 875 dzieci.

W trakcie ich trwania nie stwierdzono naruszeń wymogów sanitarno – higienicznych.

Wszystkie placówki posiadają zaopatrzenie w wodę z wodociągu – publicznego (zdecydowana większość) lub lokalnego oraz kanalizację centralną .

Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie powiatu łąncuckiego posiadają ogrzewanie centralne (z sieci ciepłowniczej lub własne z piecem c. o. gazowym lub węglowym).

Podczas kontroli sanitarnych szczególną uwagę zwracano na konieczność zapewnienia w placówkach właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej, tzn. dostępu do ciepłej bieżącej wody oraz środków higieny osobistej dla uczniów (mydło w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy). Można stwierdzić, iż wszystkie placówki nauczania i wychowania znajdujące się pod nadzorem PPIS w Łąncucie zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dla uczniów.

W 2022r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie wydał 1 decyzję nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli. Decyzja została wydana na Gminę Miasto Łącut, po przeprowadzeniu kontroli w Szkole Podstawowej nr 2 w Łąncucie.. Nieprawidłowości dotyczyły stanu technicznego sanitariatów i przebieralni przy sali gimnastycznej.

Wśród nowo powstałych w 2022r. placówkach na terenie powiatu łąncuckiego znalazły się :

- ✓ Gminny Żłobek w Rakszawie,
- ✓ Niepubliczny Żłobek „NIBYLANDIA” w Łąncucie,
- ✓ Niepubliczne Przedszkole „NIBYLANDIA” w Łąncucie.

Dział Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Łąncucie współpracuje z przedstawicielami jednostek samorządowych na terenie powiatu łąncuckiego, tj. Wójtami Gmin, Burmistrzem Miasta Łącuta, Starostą Powiatowym w Łąncucie. Współpraca ta dotyczy poprawy stanu sanitarno –

technicznego placówek nauczania i wychowania oraz wymiany informacji na temat organizowanego wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży na terenie powiatu łańcuckiego.

W związku z licznymi zachorowaniami na COVID-19 wśród nauczycieli oraz dzieci i młodzieży Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie w 2022r. na wniosek Dyrektorów szkół i przedszkoli wydał 115 opinii pozytywnych dla zawieszenia zajęć i przejścia na nauczania zdalne w placówkach.

Podsumowując działalność kontrolną pionu Higieny Dzieci i Młodzieży można zauważyć, że stan nadzorowanych obiektów ulega systematycznej poprawie. Dyrektorzy, także w placówkach nie objętych decyzjami tut. Inspektora, starają się poprawić stan sanitarno – techniczny pomieszczeń poprzez ich bieżącą konserwację i remonty. Wykazują w ten sposób troskę o warunki, w jakich dzieci i młodzież pobierają naukę.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania w 2022r. ocenia się jako pozytywne.

VII. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE W ŚRODOWISKU PRACY

Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W roku 2022 r. objęto nadzorem 98 zakładów pracy. Przeprowadzono 144 kontrole oceny bezpieczeństwa i warunków zdrowotnych środowiska pracy w nadzorowanych obiektach.

Z analizy narażenia zawodowego wynika, że wielu pracowników ekspozowanych było na jeden lub kilka czynników szkodliwych dla zdrowia w stężeniach przekraczających dopuszczalne normy higieniczne.

Pracownicy narażeni byli na następujące czynniki środowiska pracy:

- ❖ ponadnormatywny hałas,
- ❖ ponadnormatywne zapylenie
- ❖ pracę w przekroczonych normatywach czynników chemicznych,
- ❖ czynniki rakotwórcze,
- ❖ czynniki biologiczne.

Wydano 7 decyzji dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych. Pracodawcy poprawiają warunki pracy poprzez: zmianę lokalizacji stanowisk pracy (przenoszenie do nowych hal),

odizolowanie stanowisk pracy o warunkach szczególnie szkodliwych od pozostałych ekranami ochronnymi, modernizację lub wymianę parku maszynowego, stosowanie skuteczniejszej wentylacji ogólnej i stanowiskowej, automatyzację procesów produkcyjnych. W celu zmniejszenia narażenia pracowników na ponadnormatywne natężenie hałasu prowadzona jest rotacja pracowników na stanowiskach pracy. Efekty powyższych działań odzwierciedlają wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych przeprowadzanych w środowisku pracy przez laboratoria posiadające akredytację. W zakładach, gdzie występują przekroczenia natężenia hałasu i drgań mechanicznych pracodawcy sporządzają i wprowadzają w życie programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na ww. czynniki. Na stanowiskach pracy, na których przekroczone zostały związki chemiczne oraz pyły zainstalowano odpowiednią wentylację.

Na stanowiskach pracy, gdzie brak jest możliwości obniżenia natężenia hałasu do wartości bezpiecznych (80 dB), pracownicy wyposażeni są w ochrony słuchu. Sprawdzano, czy ochrony słuchu, zgodnie z wymogami, posiadają znak CE gwarantujący spełnienie wszystkich wymogów prawnych. Ponadto zwracano uwagę na zakres tłumienności ochron słuchu.

Działalność kontrolna

Wydano 27 decyzji merytorycznych w zakresie:

- ❖ badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy
- ❖ obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych
- ❖ substancji chemicznych i ich mieszanin
- ❖ substancji, preparatów, ich mieszanin i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy
- ❖ produktów biobójczych

W ramach zasadniczych przedsięwzięć przeprowadzono kontrole dotyczące:

- ❖ zakładów charakteryzujących się szczególnie szkodliwymi warunkami pracy,
- ❖ realizacji inicjatyw Forum wymiany informacji europejskiej Agencji Chemikaliów w zakresie egzekwowania przepisów rozporządzenia REACH,
- ❖ warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych w warsztatach samochodowych i narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w przemyśle drzewnym,
- ❖ warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze,
- ❖ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych.

Celem poprawy stanu bezpieczeństwa pracowników pracodawcy stosowali ochrony zbiorowe: wentylację mechaniczną ogólną, automatyzację, hermetyzację procesów produkcyjnych, modernizację starych maszyn i urządzeń oraz wymianę na nowe tych, które nie spełniały wymagań Unii Europejskiej.

W zależności od rodzaju produkcji i istniejących w zakładzie zagrożeń pracownicy stosowali środki ochrony indywidualnej: ochrony słuchu, rękawice ochronne oraz kwasoodporne, fartuchy kwasoodporne, okulary ochronne, maski przeciwpyłowe, rękawy i przyłbice spawalnicze.

Czynniki biologiczne w środowisku pracy

Przeprowadzono 11 kontroli w tym zakresie głównie z zakładach komunalnych, szpitalu oraz piekarniach. Skontrolowano 11 zakładów pracy, w których narażonych było 643 pracowników.

Czynniki chemiczne w środowisku pracy

Przeprowadzono 74 kontrole w tym zakresie. Skontrolowano 67 zakładów pracy.

Czynniki rakotwórcze lub mutagenne w środowisku pracy

Przeprowadzono 19 kontroli w tym zakresie głównie z zakładach komunalnych, szpitalu oraz piekarniach. Skontrolowano 16 zakładów pracy, w których „narażonych” bądź w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi było 91 pracowników.

Produkty biobójcze

Przeprowadzono 60 kontroli w tym zakresie głównie w sklepach wprowadzających do obrotu produkty biobójcze. Skontrolowano 19 obiektów, w których wycofano z obrotu 24 produkty biobójcze. Wydano 7 decyzji administracyjnych zakazujących wprowadzania na terenie Rzeczypospolitej Polski produktów biobójczych bez wymaganego pozwolenia na obrót.

Choroby zawodowe

Zgłoszono 1 podejrzenia choroby zawodowej:

- ❖ choroby zakaźne i pasożytnicze – COVID-19

Wydano 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej:

- ❖ choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza (2)

Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej

VIII. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizuje w ramach swojej działalności obowiązki i zadania mające na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo projektowanych lub modernizowanych obiektach zarówno na etapie planowania, jak i realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje:

1. Opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
2. Wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
3. Uzgadnianie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
4. Uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym oraz z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi,
5. Wydawanie innych opinii sanitarnych zgodnie z kompetencjami określonymi w odrębnych przepisach (np. nt. aptek, żłobków).

Powyższe działania mają na celu minimalizowanie lub eliminowanie środowiskowych zagrożeń zdrowia na etapie planowania przestrzennego, projektowania i realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w nowo realizowanych obiektach.

PPIS w Łąncucie w obszarze nadzoru zapobiegawczego w 2022 roku wydał następujące opinie:

- 18 – opinii dotyczących planowania przestrzennego w gminie,
- 20 – opinii dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,

- 1 – uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 40 – opinii nt. obiektów oddawanych do użytkowania,
- 6 – inne opinie sanitarne.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

W 2022 r. wydano 23 opinie dotyczące projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W postępowaniu dotyczącym strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wydano:

- 11 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego gmin,
- 7 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin.

W uzgodnieniach w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla w/w projektów wskazywano podstawowy wymagany zakres prognozy wynikający z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo w zależności od potrzeb wnoszono o szczegółowe informacje.

Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W 2022 r. wydano 20 opinii dotyczących oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko.

Opinie wydawane były na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i dotyczyły:

- określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (18 opinii, w których nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko),
- warunków realizacji przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (2 opinie).

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

W związku ze zgłoszeniem przez Inwestora zakończenia robót budowlanych w 2022 r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania wybudowanych obiektów i wydano 40 opinii sanitarnych w sprawie wykonania obiektów zgodnie z projektem budowlanym i spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Dokumentacje odbieranych inwestycji były przedmiotem uzgodnień przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych lub PPIS w Łańcucie. Ewentualne wprowadzone zmiany w wykonaniu w stosunku do dokumentacji projektowych nie wpływały na pogorszenie warunków sanitarnych w obiektach.

Nie wniesiono sprzeciwów, co do użytkowania wybudowanych obiektów.

Odbiory dotyczyły takich inwestycji jak m.in.: obiektów handlowo-usługowych, przemysłowych, produkcyjnych, oświatowo-wychowawczych.

Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2022 r. uzgodniono 1 dokumentację projektową, która dotyczyła przebudowy stadionu sportowego.

Dokumentację projektową, po konsultacji z działami nadzoru bieżącego, uzgodniono pozytywnie.

Obecnie dokumentacja projektowa w większości uzgadniana jest przez rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych.

Inne opinie sanitarne.

W 2022 r. zajęto 6 stanowiska na podstawie przepisów odrębnych.

Wydane opinie/decyzje dotyczyły: dwóch żłobków oraz 4 przedszkoli.

Kontrole obiektów.

W związku z działalnością kontrolną w zakresie nadzoru zapobiegawczego przeprowadzono 48 kontroli obiektów.

Nie przeprowadzano kontroli obiektów budowlanych będących w trakcie realizacji.

Podsumowanie:

- Zapobiegawczy nadzór sanitarny realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego w obszarze dotyczącym: planowania przestrzennego w gminie, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, opiniowania dokumentacji projektowej, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych.
- Działalność nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z ilością planowanych i realizowanych przedsięwzięć i inwestycji. Opinie wydawane są na wniosek organów prowadzących postępowanie lub zainteresowanych podmiotów.

- Nie wydano żadnego sprzeciwu przeciwko uruchomieniu lub dopuszczeniu do użytkowania wybudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA.

Głównym celem działalności z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej było promowanie zdrowego stylu życia, podnoszenie poziomu kultury zdrowotnej społeczeństwa poprzez upowszechnienie wiedzy o zdrowiu i edukację różnych grup w społecznościach lokalnych. Powyższy cel osiągnięto poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie realizacji programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Na poziomie krajowym realizowano:

- ❖ Program edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Kontynuowano również VI edycję programu profilaktyki antytytoniowej, pt. „Bieg po zdrowie”
- ❖ Program „Trzymaj Formę”, którego głównym celem jest zwiększenie świadomości uczestników Programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.
- ❖ Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV ukierunkowanego głównie na systematyczną edukację młodzieży, młodych dorosłych oraz organizację kampanii medialnych, skierowanych do wybranych grup społecznych;
- ❖ Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu, i innych środków psychoaktywnych, współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, którego głównym celem jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym. W ramach w/w przedsięwzięcia koordynowano realizację programu dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
- ❖ Program edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”-głównym założeniem programu jest zrozumienie czym jest rolnictwo ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na poziomie wojewódzkim:

- ❖ program edukacyjny „Zawsze Razem”
- ❖ program „Wybierz życie- pierwszy krok”
- ❖ program profilaktyczny „Znamię? Znam je”

- ❖ program profilaktyczny „Podstępne WZW!”
- ❖ program edukacyjny „Zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową”

Na poziomie powiatowym:

- ❖ program edukacyjny „Nie pal przy mnie, proszę”
- ❖ program edukacyjny „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- ❖ program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”

Tematyka prowadzonych działań dotyczyła również:

- ❖ zapobiegania chorobom zakaźnym, popularyzacja szczepień ochronnych
- ❖ profilaktyki dot. środków psychoaktywnych, tzw. „dopalaczy”
- ❖ bezpiecznych form zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży

Kontynuowano program „**Czyste powietrze wokół nas**” – działaniami objęto 18 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach powiatu łąncuckiego, edukacją około 581 dzieci oraz 329 rodziców przedszkolaków. W tym roku szkolnym udało się zorganizować po dwuletniej przerwie związanej z pandemią COVID-19 powiatowy konkurs plastyczny „Czyste powietrze wokół nas” podsumowujący roczną edycję programu. Uroczyste ogłoszenie wyników odbyło się w Miejskim Domu Kultury w Łąncucie.

W kolejnej edycji programu „**Nie pal przy mnie, proszę**” uczestniczyło 10 szkół podstawowych powiatu i 464 uczniów, rodziców oraz nauczycieli w ramach realizacji programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” edukacją objęto 7 szkół podstawowych i ponad 270 osób.

W roku szkolnym 2021/22 realizowano VI edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego dla uczniów klas IV szkoły podstawowej, pt. „**Bieg po zdrowie**”, którego celem jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od tytoniu. Program zrealizowało 8 szkół podstawowych z terenu powiatu, edukacją objęto 189 uczniów i 159 rodziców.

W roku 2022 kontynuowano programy edukacyjne, w tym:

- ❖ „**Trzymaj Formę**”, którego adresatami są uczniowie starszych klas szkół podstawowych oraz rodzice i opiekunowie. Głównym celem programu było zwiększenie świadomości uczestników programu dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Ze względu na pandemię realizacja programu została wstrzymana przez GIS. Pomimo tego program udało się zrealizować 2 placówkom.

W roku szkolnym 2021/22 w programie działaniami objęto 439 osób.

- ❖ „**Moje dziecko idzie do szkoły**” skierowany do dzieci z oddziałów „0”, klas pierwszych szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Celem programu jest zwiększenie umiejętności prozdrowotnych u dzieci, które rozpoczną naukę w szkole oraz podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Program realizowało w 13

przedszkolach i 9 szkołach podstawowych. Liczba dzieci objętych edukacją – 468 uczniów, oraz 372 rodziców.

- ❖ Program edukacyjny z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, pt. **„Zawsze Razem”**. Program skierowany jest do dzieci z klas I- III szkół podstawowych. Celem głównym programu jest promowanie i kształtowanie wśród dzieci właściwych postaw i zachowań wobec słabszych i chorych (w tym zakażonych/ chorych na HIV/AIDS). W programie uczestniczyło 9 szkół podstawowych, edukacją objęto 276 uczniów oraz ok. 217 rodziców.
- ❖ Program edukacji zdrowotnej, pt. **„Wybierz życie –pierwszy krok”** realizowany w szkołach ponadpodstawowych powiatu łańcuckiego. Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Do programu przystąpiło 3 szkoły ponadpodstawowe, program udało się zrealizować 2 placówkom. W programie uczestniczyło 107 uczniów.
- ❖ IX edycja programu edukacyjnego dla młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, pt. **„ARS, czyli jak dbać o miłość”**. Do programu przystąpiły 3 szkoły ponadpodstawowe powiatu, edukacją objęto 120 osób.
- ❖ VII edycja programu profilaktyki czerniaka, pt. **„Znamię? Znam je!”**, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy, kształtowanie właściwej postawy prozdrowotnej młodzieży oraz przekazanie umiejętności samobadania skóry i rozpoznawania czerniaka. Do programu zgłosiło się 7 szkół ponadpodstawowych. Edukacją zostało objętych 444 uczniów.
- ❖ VI edycja programu profilaktyki WZW B, C i A, pt. **„Podstępne WZW”**, którego głównym celem jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. W roku szkolnym 2021/22 realizacją programu objęto 4 szkoły ponadpodstawowe. Edukacją objęto 336 uczniów.
- ❖ Program edukacyjny **„Zapobieganie HIV i AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową- edukacja młodzieży szkolnej”** skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest kształtowanie bezpiecznych zachowań i poczucia odpowiedzialności za swoje zdrowie. W roku szkolnym 2021/22 do realizacji programu zgłosiło się dwie szkoły ponadpodstawowe. Edukacja objęto 77 uczniów.

W roku 2022 pion oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia włączył się również do realizacji kampanii nieprogramowych, min.:

- ❖ **„Akcja letnia i bezpieczne ferie 2022 r.”**, których celem było promowanie i kształtowanie bezpiecznych zachowań wśród dzieci korzystających z różnych form letniego i zimowego wypoczynku. W ramach akcji opiekunowie dzieci i młodzieży przeprowadzili działania informacyjno-edukacyjne min. na temat bezpiecznych zachowań podczas ferii i wakacji, zapobiegania chorobom zakaźnym (w tym grypie, Sars-CoV-2), zapobiegania chorobom przenoszonych przez kleszcze, zapobiegania zatruciom grzybami, zapobiegania nałogom,

promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej; bezpiecznego „opalania się”, zasad bezpieczeństwa podczas upałów. Działaniami objęto uczestników 22 półkolonii, obozów, zimowisk na terenie powiatu. Udało się również przeprowadzić konkurs plastyczny pod patronatem Burmistrza Miasta Łañcuta dla uczestników wypoczynku letniego organizowanego w szkołach podstawowych Łañcuta, pt. „Bezpieczne wakacje”

- ❖ **„Profilaktyka grypy”**, której celem było dostarczenie i pogłębienie wiedzy społeczeństwa nt. grypy sezonowej oraz sposobów zapobiegania chorobie;
- ❖ Kampanie **„Światowy Dzień AIDS – 1 grudnia 2022 roku”**; **„Mój Walenty jest the best, idzie ze mną zrobić test”**, których celem było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat HIV/AIDS, unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia oraz promowanie testowania w kierunku HIV.
- ❖ **II edycja kampanii informacyjnej „Wybieraj bezpieczna żywność”**, której celem jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki o zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Kampania skierowana jest do grupy odbiorców w wieku 25 do 45 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców. W ramach kampanii zorganizowano stoiska edukacyjno-informacyjne w dwóch przedszkolach powiatu łañcuckiego.
- ❖ Akcja profilaktyczna **„Problem wagi ciężkiej”** – celem akcji jest zwrócenie uwagi na problem przeciążonych tornistrów oraz przeprowadzenie w wybranych szkołach naszego powiatu akcji „ważenia plecaków”. Akcję „ważenia plecaków” przeprowadzono w trzech szkołach powiatu łañcuckiego.
- ❖ Kampania **„Tydzień dla profilaktyki chorób zakaźnych”**, której celem jest przekazywanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do dbania o zdrowie własne i najbliższych. Zorganizowano punkty informacyjno-edukacyjne dla uczniów, nauczycieli i rodziców w czterech placówkach nauczania i wychowania powiatu łañcuckiego.
- ❖ **„Zapobieganie i przeciwdziałanie uzależnieniu od środków psychoaktywnych, tzw. dopalaczy”**. Prowadzono rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych, zorganizowano ekspozycje wizualne, umieszczono na stronach internetowych Stacji i partnerów informacje o charakterze edukacyjnym, przekazano listy intencyjne do placówek, rozpropagowano w szkołach wojewódzki konkurs zapobiegania uzależnieniom, tj. XIII Wojewódzki Przegląd Małych Form Teatralnych, pt. „Porozmawiajmy o uzależnieniach”

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI - Wnioski

W 2022 roku PSSE w Łañcucie koordynowała realizację 13 programów edukacyjnych, w tym siedmiu o zasięgu krajowym, czterech o zasięgu wojewódzkim oraz trzech o zasięgu powiatowym. Przystąpiono również do realizacji 20 interwencji nieprogramowych. Realizowane przedsięwzięcia

uwzględniały potrzeby społeczności lokalnej. W ramach wdrożenia i realizacji przedsięwzięć przeprowadzono 55 narady dla koordynatorów, realizatorów, partnerów programów i kampanii. W naradach uczestniczyło ponad 159 osób. Prowadzono poradnictwo metodyczne, w formie konsultacji i instruktaży oraz przeprowadzono 51 wizytacji działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia w placówkach nauczania i wychowania realizujących programy edukacyjne.

Pracownik OZ i PZ PSSE w Łąncucie współpracował z pracownikami innych pionów PSSE w Łąncucie oraz z przedstawicielami samorządów lokalnych; redaktorami internetowych portali społecznościowych, dyrektorami przedszkoli i szkół; kierownictwem publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz Powiatową Komendą Policji w Łąncucie a także Dyrektorami Ośrodków i Domów Kultury powiatu łańcuckiego

X. *PODSUMOWANIE*

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie w roku 2022 realizował zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzeniem działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łąncucie znajduje się około 1400 obiektów. Nadzór merytoryczny prowadzony jest przez 20 pracowników.

W 2022 roku przeprowadzono 6546 kontroli/wizytacji/dochożeń epidemiologicznych. Wydano łącznie 606 decyzji, nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 1.600 zł. Pobrano 594 próbki do badań laboratoryjnych.

W dalszym ciągu rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi szczebla samorządowego.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych:

- ❖ Prowadzenia wzmożonego monitoringu sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz chorób związanych z przemieszczaniem się przez terytorium Polski uchodźców.
- ❖ Prowadzenia wzmożonego nadzoru nad realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych.

2. Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad:

- ❖ Bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia oraz wody w pływalniach.
 - ❖ Obiektami użyteczności publicznej z grupy zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej w celu utrzymania właściwych warunków sanitarno-higienicznych świadczonych usług.
 - ❖ Zakładami pracy charakteryzującymi się szczególnie szkodliwymi warunkami pracy w zakresie występowania na stanowiskach pracy ponadnormatywnych wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych.
 - ❖ Zakładami żywnościowo-żywnościowymi w zakresie właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności poprzez kontynuowanie nadzoru sanitarnego, szczególnie w zakresie poprawy funkcjonalności obiektów; skutecznego stosowania przez przedsiębiorców systemów kontroli wewnętrznej w zakresie GHP/GMP oraz systemu HACCP wraz z niezbędną dokumentacją; zachowania łańcucha chłodniczego w całym procesie technologicznym; prawidłowego znakowania środków spożywczych przeznaczonych dla konsumenta; zachowania higieny osobistej pracowników i reżimu sanitarnego przy procesach produkcyjnych żywności.
 - ❖ Placówkami użyteczności publicznej, gastronomią w godzinach popołudniowych oraz dniach wolnych od pracy w miesiącach letnich.
 - ❖ Doskonaleniem funkcjonowania systemu RASFF w oparciu o procedurę funkcjonowania systemu wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych.
 - ❖ Zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej.
 - ❖ Zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowo-wychowawczych.
 - ❖ Obiektami, w których występuje narażenie na czynniki szkodliwe.
3. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikających z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej.

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną w 2022 r. były m. in.:

- ❖ Dobra współpraca z innymi służbami, urzędami oraz placówkami oświatowo-wychowawczymi;
- ❖ Kontrole interwencyjne covidowe związane ze sprawdzaniem obostrzeń, nakazów i zakazów w obiektach, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów, przy współudziale pracowników Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rzeszowie;
- ❖ Prowadzenie kontroli sanitarnych oraz pobór próbek do badań wynikających z zadań Inspekcji zajmującej się zdrowiem publicznym;

- ❖ Systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego nadzorowanych obiektów;
- ❖ Prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej poprzez realizację programów edukacyjnych.

Z poważaniem

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łąncucie

Anna Skóra